

Arter og sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder 2014

Fakta om lovgivning, valg af efterafgrødeart og egenskaber hos sorter på det danske marked.

- [Valg af mellem- og efterafgrøde](#)
- [Modtagelighed for kålbrok](#)
- [Udsædsmængde og priser](#)
- [Sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder på markedet i 2014 og deres egenskaber](#)

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Valg af mellem- og efterafgrøde

Reglerne for pligtige efterafgrøder og alternativer til efterafgrøder, herunder mellemafgøder, for efteråret 2014, kommer til at fremgå af Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/15 og om plantedække og "Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2014/15", der offentliggøres ca. 1. august 2014. Bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2014/15 er i høring frem til 17. juli 2014. Læs mere [her](#).

Følgende afgrødetyper forventes at kunne medregnes som pligtige **efterafgrøder**:

- Udlæg af græs (rent græs uden kløver), korsblomstrede afgrøder og cikorie
- Korn og græs sået før eller efter høst, dog senest 1. august
- Korsblomstrede afgrøder sået før eller efter høst, dog senest 20. august
- Frøgræs, der efter høst fortsætter som efterafgrøde og efterfølges af en vårsået afgrøde

Mellemafgøder er afgrøder, der etableres før dyrkning af vintersædsafgrøder og skal bestå af olieræddike, gul sennep eller frøgræs. Der skal udlægges 2 ha mellemafgøder for at erstatte en 1 ha efterafgrøde.

- Af [Plantenyt nr. 1106 "Strategi for valg og dyrkning af mellem- og efterafgrøder i 2014"](#) fremgår lovgivningen samt strategier for valg og dyrkning af mellem- og efterafgrøder i 2014.
- I [Plantenyt nr. 1108 "Sådan etableres efterafgrøder før høst og efter høst"](#) er beskrevet, hvordan efterafgrøder etableres.
- I [Plantenyt nr. 1109 "Sådan etableres mellemafgøder"](#) er beskrevet, hvordan mellemafgøder etableres.

Valg af efterafgrøder kan ske ud fra tabel 1 for efterafgrøder sået inden den 20. august. For at korsblomstrede efterafgrøder kan tælle som pligtige efterafgrøder, skal de være etableret inden den 20. august. Tilsvarende skal korn og græs være sået før den 1. august, og må tidligst nedmuldes eller nedvisnes den 20. oktober, og skal efterfølges af en forårssået afgrøde.

Mellemafgøder skal etableres efter normale driftsmæssige principper senest den 20. juli, og må tidligst nedmuldes eller nedvisnes den 20. september, og skal efterfølges af vintersæd.

Tabel 1. Valg af efterafgrøde ved såning før den 20. august samt førsteårs- og flerårs eftervirkning.

Sædskifte	Efterafgrøde	1. års- og flerårs eftervirkning	
		kg N pr. ha ¹	
		Sandjord	Lerjord
Ingen raps i sædskiftet og uden hyppig roedyrkning	4-5 kg vinterraps 7-8 kg gul sennep 10-12 g olieræddike		
Hyppig roedyrkning	7-8 kg gul sennep (Nematoderesistente) sorter: Se tabel 2	Førsteårs: 10-25 Flerårs: 15-30	Førsteårs: 0-25 Flerårs: 15-30
	11-12 kg olieræddike (Nematoderesistente) sorter: Se tabel 2		

¹) Flerårs eftervirkning er den samlede eftervirkning, der kommer i afgrøderne i 5 år efter ompløjning.

I sædskifter med kartofler kan olieræddike anvendes som efterafgrøde, mens sennep ikke anbefales pga. risikoen for øget angreb af rodiltsvamp. Ingen af olieræddikesorterne er resistente mod alle fritlevende nematoder, og derfor skelnes der ikke mellem olieræddikesorterne.

[Til top](#)

Modtagelighed for kålbrok

Korsblomstrede efterafgrøder kan opformere kålbrok. Der er gennemført en [tysk undersøgelse](#) af sennep og olieræddikes modtagelighed for kålbrok. Resultaterne viser, at olieræddike er væsentligt mindre følsom over for kålbrok end sennep. Undersøgelsen viser også, at der er forskelle mellem sorterne. I en anden tysk undersøgelse fra [Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft](#) er modtageligheden for kålbrok hos sorter af gul sennep, olieræddike, vinterraps, vinterrybs og honningurt undersøgt. I undersøgelsen blev de afprøvede sorter af olieræddike ikke eller kun lidt angrebet af kålbrok. I [Oversigt over Landsforsøgene 2011](#), tabel 21, side 189, ses danske resultater, hvor sennep blev meget angrebet, og olieræddike og foderrædisorten Structurator ikke blev angrebet eller kun blev meget lidt angrebet.

Læs mere om den praktiske håndtering af efterafgrøder i dyrkningsvejledningen "[Efterafgrøder](#)" og om mellemafgøder i dyrkningsvejledningen "[Mellemafgøder](#)".

[Til top](#)

Udsædsmængde og priser

Udsædsmængde (kg pr. ha) = Ønsket plantetal (pr. m²) x TKV (g/1000 frø)/fremspiringspct.

Plantetal:	
------------	--

Såning før høst:	50-70 planter pr. m ²
Såning efter høst:	70-100 planter pr. m ²
Pct. fremspiring:	
Såning før høst:	35
Såning efter høst:	70
Priser: (afhænger af mængder, individuelle aftaler mm.)	
Olieræddike:	15-35 kr./kg afhængig af sort
Gul sennep:	12-17 kr./kg

Sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder på markedet i 2014 og deres egenskaber

I tabel 2 er vist arter og sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder, som er tilgængelige i betydelig mængde på det danske marked i 2014. I tabellen er også vist vigtige egenskaber ved de enkelte sorter. Oplysningerne i tabellen stammer fra den tyske sortsoversigt og fra forædlerne af de enkelte sorter.

I 2010, 2011 og 2012 er der i samarbejde med lokale foreninger og de berørte firmaer gennemført afprøvning af forskellige sorter af olieræddike, gul sennep og vinterraps. Der er udarbejdet en rapport "[Forsøg med arter og sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder 2012](#)", hvor resultaterne er beskrevet i deres helhed. Af rapporten fremgår, at der er signifikante forskelle mellem sorterens kvælstofoptagelse og tørstofproduktion, men også at alle sorter effektivt har reduceret jordens N-min indhold sammenholdt med en ubevokset jord.

Tabel 2. Sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder på det danske marked i 2012. Sorternes egenskaber er angivet ved en karakter fra 1 til 9. Karaktererne placerer sorterne i forhold til hinanden inden for den enkelte art. Oplysningerne stammer fra [den tyske sortsoversigt](#) (ca. 10 MB) og fra forædlerne af de enkelte sorter.

Art	Sort	Resistens mod roecystene-matoder ¹⁾	Vækst ²⁾	Tendens til blomstring ²⁾	Tendens til at gå i leje ²⁾	Typisk frøvægt, TKV (g/1000 frø) ³⁾	Forhandler
Gul sennep	Accent ⁴⁾	Ja - kategori 2	6	4	3	7	Dlg
Gul sennep	Braco	Ja - kategori 2	8	7	7	7-8	DLF
Gul sennep	Litember	Nej	7	5	3	-	DSV Frø/Hunsballe
Gul sennep	Luna	Ja - kategori 2	5	4	4	7	Dlg
Gul sennep	Odysseus	Ja - kategori 2	6	4	3	-	DLA Agro
Gul sennep	Passion	Ja - kategori 2	6	4	2	-	DSV Frø/Hunsballe
Gul sennep	Valiant	Nej	8	7	7	7-8	DLF
Gul sennep	Valliant (økologi)	Nej	-	-	-	7	Dlg
Olieræddike	Akiro	Nej	7	6	4	12	Dlg
Olieræddike	Arena	Ja - kategori 2	7	9	6	11-12	DLF
Olieræddike	Arena (økologi)	Ja - kategori 2	-	-	-	11	Dlg
Olieræddike	Brutus	Nej	6	4	2	16	DSV Frø/Hunsballe
Olieræddike	Cassius	Ja - kategori 2	6	3	3	10,5-11,5	DLA Agro
Olieræddike	Comet ⁴⁾	Ja - kategori 1	5	4	3	15	Dlg
Olieræddike	Defender	Ja - kategori 2 ⁵⁾	5	3	2	13-14	DLA Agro
Olieræddike	Ikarus	Nej	6	6	4	20-21	DLA Agro
Olieræddike	Lunetta coated	Nej	6	5	3	20	Dlg
Olieræddike	Maximus	Ja - kategori 1	5	3	2	10,5-11,5	DLA Agro
Olieræddike	Radetzky	Ja - kategori 2	-	-	-	9-10	DSV Frø/Hunsballe
Olieræddike	Ramses	Ja - kategori 2	5	3	2	-	DLF
Olieræddike	Rufus	Nej	6	4	2	-	DLF
Olieræddike	Rutina	Nej	6	6	4	10,5-12	DLA Agro
Olieræddike	Valencia ⁴⁾	Ja - kategori 2	6	3	2	-	DLF
Olieræddike	Xcellent	Ja - kategori 2	6	3	2	16	DSV Frø/Hunsballe

¹⁾ Kategori 1 har mere end 90 pct reduktion af roecystenematoder. Kategori 2 har 70-90 pct. reduktion af roecystenematoder

²⁾ Karakter fra 1 til 9, hvor 9 er mest udpræget

³⁾ TKV bør være mindst 15 for at kunne sprede på 24 m spredeafstand.

4) Begrænset mængde
5) Multiresistent |
|--|

Kontakt din **lokale rådgivningsvirksomhed**, hvis du vil vide mere om dette emne.